

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับพรรคการเมืองในฤดูการเลือกตั้ง :กรณีศึกษาพรรคเพื่อไทย ต้องการตอบคำถามที่ว่าประชาชนกับพรรคการเมืองมีปฏิสัมพันธ์อย่างไร การตอบคำถามนี้สามารถแยกประเด็นย่อยเพื่อสร้างความชัดเจนต่อความสัมพันธ์ดังกล่าวได้ 4 คำถามคือ 1) ประชาชนในมุมมองของพรรคเพื่อไทยคือใคร 2)โครงสร้างและกลไกตามข้อบังคับของพรรคเพื่อไทยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือไม่ 3) การปฏิบัติของพรรคและบุคลากรทางการเมืองของพรรคในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประชาชนเป็นเช่นไร และ4)สถานะของประชาชนในการมีปฏิสัมพันธ์กับพรรคเพื่อไทยในกระบวนการพัฒนานโยบายเป็นอย่างไร เพื่อการสามารถสืบค้นและตอบคำถามทั้งหมดอันจะนำไปสู่การตอบคำถามเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพรรคเพื่อไทยกับประชาชน ผู้วิจัยได้พิจารณาจากกิจกรรมที่พรรคการเมืองอ้าง “ประชาชน” เป็นแก่นกลางเสมอคือกระบวนการสร้างนโยบาย โดยพิจารณาจากกระบวนการในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 และการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นสำคัญ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ ผู้วิจัยพยายามแสดงข้อมูลเชิงประจักษ์โดยยึดข้อมูลจาก 4 แหล่งสำคัญ และ ดังนี้ 1) เอกสารของพรรคเพื่อไทยได้แก่ข้อบังคับพรรค อุดมการณ์ นโยบายพรรค รายงานการประชุม ข้อเสนอแนะนโยบาย เป็นต้น 2) เอกสารการวิเคราะห์ของนักวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ 3) การติดตามสังเกตการณ์ลงพื้นที่ของสมาชิกพรรคเพื่อไทย และ4)การสัมภาษณ์บุคลากรทางการเมืองของพรรคเพื่อไทย จำนวน 8 ท่าน

ผลการศึกษาพบว่า “ประชาชน” ในมุมมองของฝ่ายบริหารของพรรคเพื่อไทย คือประชาชนที่เป็นพลเมืองไทยและผู้เข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยทั้งหมด ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคเพื่อไทยกับประชาชนในมิติของการกำหนดนโยบาย พบว่า ขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขทางการเมืองโดยหลังการรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 เงื่อนไขทางการเมืองในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง มีการออกแบบระบอบ ระบบและกฎเกณฑ์ที่จำกัดความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับประชาชน โดยความสัมพันธ์ระหว่างพรรคเพื่อไทยกับประชาชนในปัจจุบันวางอยู่บนเงื่อนไขสำคัญ คือ แนวนโยบายและบุคลากรของพรรคจำนวนหนึ่งเป็นกลุ่มบุคคลกลุ่มเดิมตั้งแต่พรรคไทยรักไทยและพลังประชาชนส่งผลให้ประชาชนมีภาพความทรงจำต่อความสำเร็จในอดีตต่อการดำเนินนโยบายดังกล่าว ทำให้ประชาชนเชื่อมั่นในกลุ่มบุคคลผู้กำหนดนโยบายเหล่านี้

กลไกการสร้างนโยบายของพรรคเพื่อไทยในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ. 2562 ที่ผ่านมามีได้เงื่อนไขทางกฎหมายและความสัมพันธ์กับประชาชนดังที่กล่าวข้างต้นมีลักษณะของการพยายามเปิดช่องทางรับฟัง

ความคิดเห็นของประชาชนให้หลากหลายช่องทาง มีตั้งคณะทำงานกลุ่มเฉพาะเพื่อยกร่างนโยบายและสร้างกระบวนการปรับปรุงร่างนโยบายระหว่างคณะทำงานกับประชาชนและผู้บริหารพรรคอย่างต่อเนื่อง แต่ในการตัดสินใจกำหนดนโยบายเพื่อการรณรงค์เลือกตั้งยังเป็นอำนาจของกลุ่มเฉพาะภายในพรรค ทั้งนี้ เนื่องจากมีประเด็นทางข้อกฎหมายและการพิจารณาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงร่วมอยู่ด้วย

Abstract

The research titled “the relationship between people and parties in the general election: a case study of Pheu Thai Party” has a research question that is how do people and Pheu Thai Party interact in policy development process. For answering this question, the research provides four sub-points to clarify the relationship which are 1) who are the people in the perception of Pheu Thai Party? 2) Does Pheu Thai Party’s regulatory structure and mechanism allow people to be involved? 3) What are the practices and activities of the party and its political members related to the people? And 4) how does the level of people’s participatory in the Pheu Thai’s policy development process? To be able to answer all questions, the researcher has considered the activities that the party claims “people” as the centrepiece in the policy-making process based on the election process on March 24, 2019. According to data collection, the researcher attempted to collect all sources that are: 1) documents, regulations, ideology, policies, meeting reports, policy suggestions of Pheu Thai Party; 2) the academic analysis and ideas from all media; 3) monitoring of Pheu Thai Party member’s field visited; 4) Interviewing with eight Pheu Thai Party’s political executive members.

The results of the study revealed that people from the viewpoint of Pheu Thai Party’s executive members were all civilians and residents of Thailand. The relationship between Pheu Thai Party and people in policy development process depended on radical change of political conditions after the coup on May 22, 2014 that limited the interactions between the party, political members, and people. The current relationship between Pheu Thai Party and people rested on an important condition which was policies and some

administrative members who were the groups since Thai Rak Thai Party and Palang Prachachon Party. This made people have good images about former successful policies so they trusted them.

The Pheu Thai Party’s policy-building mechanism in the 2019 elections under the legal conditions and relationship with the people as mentioned above attempted to open various channels for public hearing. The party set a specific working group to draft policies and build the process to improve drafted policies among the specific working group, people, and the executive of the party. However, the final policy decision-making for electoral campaign still relied on the executive group within the party because of legal issues and possibilities for practices.

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร	ก
บทคัดย่อ.....	ญ
Abstract.....	ฉ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ระเบียบวิธีวิจัย.....	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ของพรรคการเมืองกับประชาชนและกรณีพรรคเพื่อไทย	8